



Centrum sociálních služeb Vyškov, o. p. s.
PORADNA PRO RODINU, MANŽELSTVÍ A MEZILIDSKÉ VZTAHY
Smetanovo nábřeží 27, Vyškov, tel.: 517 333 909, mobil: 733 525 998

poradna@psychologie.vys.cz <https://psychologievyskov.cz/>

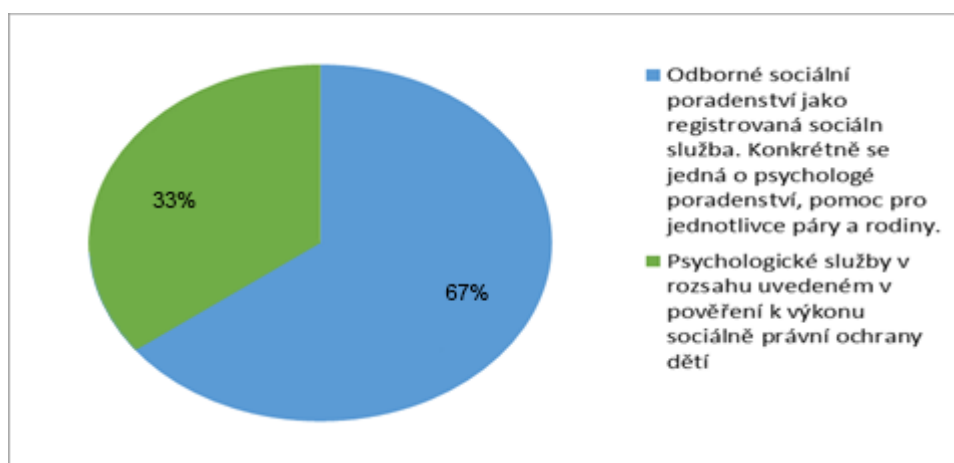
28 01. 2022

ZPRÁVA O ČINNOSTI PORADNY ZA ROK 2021

Odborná práce poradny byla v roce 2021 realizovaná s ohledem na omezení a podmínky vládou ČR vyhlášeného nouzového stavu, dodržováním mimořádných, krizových opatření souvisejících s epidemií onemocnění covid-19.

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy ve Vyškově je **registrovanou sociální službou odborného sociálního poradenství se zaměřením na manželské a rodinné poradenství**. Současně se poradna věnuje **prorodinným aktivitám, prevenci psychosociální patologie a výkonu sociálně-právní ochrany dětí v rozsahu daném v pověření Krajského úřadu JMK**. Práce i v roce 2021 probíhala jak v rámci odborného sociálního poradenství, tak v aktivitách, na které má poradna pověření k výkonu sociálně – právní ochrany dětí. Poslání, cíle, specifika, základní principy, zásady práce v obou oblastech práce byly podrobně a opakovaně popsány v dřívějších výročních zprávách minulých let.

Psychologické poradenství pro jednotlivce, páry, rodiny, psychologická diagnostika, práce s využitím psychoterapeutických prvků a také základní sociální poradenství je činnost realizována jako registrovaná sociální služba. Další odborná práce spadá pod pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí a je odváděna ve spolupráci s pracovníci oddělení sociálně právní ochrany dětí v městských úřadech okresu Vyškov. Klienti poradny jsou vždy předem informováni o tom, v rámci které z poradnou poskytovaných služeb probíhá spolupráce.



Kritériem hodnocení dosahování stanovených cílů je rozsah a obsah odborné práce, kterou odvedli zaměstnanci poradny. Rozsah odvedené práce je měřen počtem vykázaných konzultací, počtem řešených případů, intervencí a realizací dalších prorodinných projektů.

Odborné sociální poradenství – manželské a rodinné poradenství

Manželské a rodinné poradenství je specializačním oborem psychologie, který představuje aplikaci psychologických postupů na práci s problémy v mezilidských vztazích, zejména pak s problémy rodinnými, manželskými a partnerskými. Klientelu manželského a rodinného poradce představují rodiny, manželské a partnerské dvojice i jednotlivci, kteří prezentují své potíže jako životní problémy a nežádají léčbu duševního onemocnění.

Jedná se o hlavní činnost/projekt Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy ve Vyškově. Manželské a rodinné poradenství je v poradně poskytováno od založení této instituce v roce 1979. Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy má ve Vyškově tradici a dobré renomé jak v odborných kruzích, tak mezi obyvateli okresu Vyškov. V roce 2021 se v poradně pracovalo s **295 případy**¹ (z toho **201 případů bylo v roce 2021 evidovaných jako nových**). Každý případ v poradenském systému má evidenční číslo, pod kterým se skrývá jeden člověk, pár nebo celá širší rodinná jednotka (tj. jako případ může být evidován jeden konkrétní klient či celý rodinný systém – rodiče, děti a další členové rodiny).

Celkový počet klientů (účastníků konzultací) byl v popisovaném roce 596. V roce 2021 bylo celkově poskytnuto **2299 konzultací**² (**8343 intervencí**³).

Převážnou náplní práce odborných pracovníků poradny je pomoc lidem v nepříznivé sociální situaci, v řešení problémů v oblasti mezilidských vztahů, v naplňování a rozvíjení osobního růstu, zvládnutí krizí, hledání cest k naplňování a rozvíjení vlastního potenciálu, schopnosti žít svůj život nejlepším možným způsobem. Obsahem každé konzultace může být různá problematika, která se odvíjí od toho, co si klienti přejí s poradcem řešit. Při posuzování problému vycházíme ze zakázky klienta. Během poradenského procesu může dojít ke změně zakázky a tím pádem i ke změně řešené problematiky.

Řešenou problematiku rozdělujeme na čtyři oblasti: individuální (osobní), kdy pracujeme s klientem na tom, jak on osobně se cítí, je frustrován v sobě, v tom, jak má nastavenou normu v interpersonálních vztazích. Druhá oblast problematiky se týká vztahových záležitostí, pracovně nazvaná párová problematika (s čím souvisí, jaký je důvod krize ve vztahu, poruchy komunikace, mimomanželská problematika apod.). Jako třetí oblast evidujeme rodinnou problematiku, což znamená, že hlavním důrazem práce je rodinné soužití, vztahy v rodině – problémy ve vztazích mezi rodiči a dětmi, výchova, problematika dospívajících, rozvodová a porozvodová problematika, která se týká dětí. Poslední část shrnujeme do oblasti sociální problematika. Specifika práce v této

¹ Každý případ má v poradenském systému evidenční číslo, pod kterým se skrývá jeden člověk, pár nebo celá širší rodinná jednotka

² Konzultace je odborná intervence ve prospěch klienta či případu v trvání 0,5 – 1 hod dle povahy řešené problematiky a zvoleného typu intervence a způsobu práce. Zápis o každé vykázané konzultaci je uveden v konkrétní spisové dokumentaci daného případu. Vše je uloženo v archivu poradny, kam mají přístup pouze odborní pracovníci poradny.

³ V Pravidlech pro tvorbu sítě sociálních služeb v Jihomoravském kraji pro rok 2021 je definováno, že výkon odborníka v rámci sociálních služeb je evidován jako součet strukturovaných rozhovorů a návazné odborné činnosti, kdy jednotkou je intervence 30 minut

problematice je zapojení do spolupráce dalších institucí či orgánů a to vzhledem k jejich širšímu společenskému významu. Nejčastěji řešený soubor jevů je vztahová problematika obecně mezi partnery v soužití a mezi rodiči a dětmi.

Prorodinné (preventivní) aktivity, práce v rámci pověření k výkonu sociálně právní ochrany

Vedle hlavní činnosti poradny, což je poskytování manželského a rodinného poradenství dle zákona o sociálních službách, realizovala poradna v roce 2021 nadále další **projekty, které jsou nad rámec běžné činnosti**, ale v souladu s vymezeným posláním poradny. Jedná se o prorodinné aktivity, projekty zaměřené na sociálně-právní ochranu dětí, preventivní působení a programy edukativního charakteru.

Základním hlediskem a vodítkem při tvorbě těchto pro-rodinných projektů jsou ustanovení Úmluvy o právech dítěte, již je ČR vázána od svého vzniku, projekt sleduje zvláště naplnění práva nezletilých na péči rodičů (čl. 7, odst. 1) a na kontakt s oběma rodiči (čl. 9, odst. 3). Oba rodiče mají dle Úmluvy společnou odpovědnost za výchovu a vývoj dětí (čl. 18, odst. 1) a rodičovská zodpovědnost je připisována oběma rodičům také Zákonem o rodině č. 94/1963 Sb. (§ 34 odst. 1). Podle Zákonu o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. je zájem a blaho dítěte předním hlediskem sociálně-právní ochrany (§ 5). Nejlepší zájem dítěte, tak jak je zmiňován ve výše uvedených právních normách, vychází z aktuálních poznatků vývojové psychologie. Sleduje naplňování vývojových úkolů, formování identity dítěte a kvalitu emočních vazeb s rodiči jako nutných podmínek pro zdravý psychický vývoj dítěte.

Realizace dalších činností poradny vychází z odborných kompetencí poradců, odborného potenciálu a z pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí vydaného Krajským úřadem Jihomoravského kraje. V rámci pro-rodinných aktivit pracovala poradna v roce 2021 na těchto projektech:

- 1) Psychologické služby v rámci sociálně-právní ochrany dětí
- 2) Rodina, partnerství a výchova – besedy s psychologem nejen pro rodiče
- 3) Dohody o výkonu pěstounské péče

1) Psychologické služby v rámci sociálně-právní ochrany dětí

Projekt byl realizován v součinnosti s aktivitami OSPOD městských úřadů Vyškov, Slavkov u Brna a Bučovice. Uvedené městské úřady se rovněž finančně spolupodílely na hrazení nákladů spojených s realizací projektu. V roce 2021 realizace tohoto projektu získala podporu MPSV ČR.

Projekt „Psychologické služby v systému sociálně právní ochrany“ zaštiťuje soubor činností, které jsou nad rámec odborného sociálního poradenství. Pozitivního posunu v případech rodin vedených v agendě OSPOD nelze dosáhnout pouze využitím odborného sociálního poradenství (registrovaná služba poradny), z tohoto důvodu byly v popisovaném projektu sdruženy další využitelné nástroje:

1. Mediace a mediační působení v opatrovnických sporech (vyjednávání a sepisování mimosoudních dohod mezi osobami, které pečují o nezl. dítě) - celkově v roce bylo v případě 16 rodin sjednáno a sepsáno 21 mimosoudních dohod. Psycholog v roli mediátora pomáhá rodičům se lépe zorientovat v psychologii vlasních dětí, jejich participačních právech, dohodnout se na podobě péče o děti po rozchodu rodičů.

2. Asistence odborného pracovníka poradny při kontaktu dítěte s rodičem v případech komplikovaného průběhu těchto kontaktů nebo asistované předávání dětí - v roce 2021 pro deset případů/rodin byla zajištěná asistence odborného zaměstnance poradny 17krát.

3. Cílená psychologická diagnostika nezl. dětí a vztahová diagnostika rodin v opatrovnických sporech. Výstupy z těchto vyšetření slouží jako východisko pro další práci odborného pracovníka s rodinou - tato metoda práce byla využita ve 33 případech/rodinách, celkově bylo provedeno 62 psychologických diagnostických vyšetření.

4. Psycholožky poradny mají zkušenosti a jsou vzdělané ve facilitaci, mediaci, práci se skupinou. V šesti případech psycholožky poradny byly aktivními účastníky případových konferencí.

5. Odborná podpora sociálních pracovníků OSPOD formou kazuistických seminářů – v roce 2021 byla realizována v 12 dvouhodinových skupinových kazuistických seminářích. Zájem kolegyně z místně příslušných OSPOD nás těší a svědčí o smysluplnosti této práce i z jejich strany. Společné sdílení zkušeností, formulace hlavních cílů a dílčích cílů pomáhá sjednocovat působení a slouží jako inspirace k dalším plánům v konkrétní práci v konkrétním případě.

6. V roce 2021 nebyl projeven zájem ze strany sociálních pracovníků sociálních odborů a ani ze strany rodičů o práci psychologa se skupinou dětí zatížených opatrovnickými spory svých rodičů. Tato problematika byla v roce 2021 řešena pouze individuálně s dětmi či jejich rodiči formou výchovného poradenství.

Celkově bylo do realizace tohoto projektu zapojeno **294 účastníků (podporu získalo 108 rodin)**. Ve všech případech se podařilo ovlivnit nefunkční rodiny, podpořit práva dětí na kontakty s oběma rodiči a zabezpečit aktivity, které by vedly k lepšímu zajištění potřeb dětí.

Projekt byl podpořen Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, realizaci projektu podpořil Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Města Vyškov a Odbor sociálních věcí města Slavkov u Brna.

2) Psychologická podpora pro rodiny, realizace projektu Rodina, partnerství a výchova – besedy s psychologem nejen pro rodiče

Projekt „Rodina, partnerství a výchova – besedy s psychologem nejen pro rodiče“ spočívá v pravidelně pořádaných besedách o výchově a rodičovství pro širokou veřejnost. Jedná se o aktivitu, která je nad rámec běžně poskytovaných služeb, jež využívá za normálních okolností úžeji vymezená skupina klientů (rodiny, v nichž se již vyskytly nějaké problematické situace či patologické jevy).

V uplynulém roce bylo realizováno celkem 12 rodičovských setkání. Skupinová práce probíhala vždy první úterý každého měsíce (leden – prosinec 2020), v čase 16:00 – 18:00 v prostorách Poradny. Setkání rodičů a následující diskuse o výchově, participaci postojů obou rodičů a dětí v rodině na rozhodování, bezpečí na internetu, komunikace v rodině apod. probíhalo vždy za účasti a moderování psycholožky poradny.

Tento projekt v roce 2021 bylo možné realizovat díky podpoře města Vyškov a angažovanosti dvou psycholožek poradny.

3) Dohody o výkonu pěstounské péče

V rámci pověření Krajského úřadu Jihomoravského kraje k výkonu sociálně právní ochrany dětí naše poradna zabezpečuje práci v rámci dohod o výkonu pěstounské péče včetně realizace aktivit s tím souvisejících (vzdělávání pěstounů, individuální konzultace pro pěstounské rodiny, respitní péče apod.). Pěstounské rodiny, které mají s poradnou uzavřené dohody o výkonu pěstounské péče, mají zajištěny rozsáhlé psychologické služby. Pro pěstounské rodiny jsme v roce 2021 vzhledem k epidemii zorganizovali pouze jeden celodenní odborný seminář a jeden dvoudenní víkendový seminář, kde byl zajištěn program pro dospělé a pro děti zvlášť (viz. <https://psychologievyskov.cz/seminar-pro-pestounske-rodiny-virtualni-a-realny-svet/> a <https://psychologievyskov.cz/jednodenni-seminar-pro-nahradni-rodice-na-tema-psycho-patologie-patopsychologie-psihiatrie/>).

Další informace

Veškeré informace o činnosti poradny i realizovaných projektech je možné nalézt na webových stránkách poradny <https://psychologievyskov.cz/> . Na těchto stránkách je rovněž umístěna fotodokumentace z pořádaných seminářů, hodnotící dotazník. Prvotní kontakt s odborníkem poradny lze mimo jiné navázat a následně i udržovat prostřednictvím elektronické pošty.

Odborní pracovníci poradny jsou členy **AMRP ČR** (Asociace manželských a rodinných poradců). Dle možností se zaměstnanci zúčastňují akcí organizovaných AMRP.

Mgr. Renata Musilová je členkou **Komise sociálně-právní ochrany dětí při MěÚ ve Vyškově** a **Mgr. Virginia Kočárová** členkou **komise pod stejným názvem při MěÚ ve Slavkově u Brna**.

Hodnocení, které mimo jiné umožňuje kontrolu činnosti poradny probíhá jednak za pomoci hodnotících dotazníků, které mohou klienti poradny vyplňovat anonymně (v elektronické podobě na webu, v papírové v prostorách čekárny poradny) a dále získáváním zpětných vazeb od účastníků po ukončení každé akce. Odborná práce je pravidelně supervidována.

Financování, hospodaření

Přístupná psychologická péče, pomoc v rámci sociálních služeb je realizována díky existenci/fungování poradny jakožto jedné ze služeb Centra sociálních služeb Vyškov, o.p.s. Financování je zajištěno vícezdrojově. Hlavním zdrojem financí, podporou hlavní činnosti poradny – **odborné sociální poradenství (konkrétně manželské a rodinné poradenství)** je prostřednictvím Jihomoravského kraje **MPSV ČR**. Na tuto činnost přispívá také MěÚ Vyškov.

Realizaci dalších prorodinných aktivit, hlavně projektu **Psychologické služby v rámci sociálně-právní ochrany dětí** v roce 2021 se podařilo zajistit díky dotaci MPSV na podporu rodiny v dotačním řízení Rodina. Projekt podpořilo také **město Vyškov** a částečně také **MěÚ Slavkov u Brna**. Realizaci projektu Rodina, partnerství a výchova – besedy s psychologem bylo možné v roce 2021 bezproblémově realizovat pouze díky podpoře města Vyškov a angažovanosti psychologek poradny.

Dotace na realizaci práce v rámci dohod o výkonu pěstounské péče byla využita v souladu s Instrukcí náměstkyně pro řízení sekce sociální politiky č. 8/2019 ve věci Státní příspěvek na výkon pěstounské péče podle zákona č. 359/1999., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Vícezdrojové financování, s tím souvisejí nezbytnost zajistit další aktivity (připravit projekt, realizovat práci, evidovat činnost, zhodnocení roční práce), ztížené podmínky k práci (dodržování vládou stanovených omezení, vysoká nemocnost) komplikuje možnost udržet odborný standard poradny i v dalších letech.

Závěr

Přes veškeré komplikace (pravidla související s epidemií Covid-19, vysoká nemocnost odborných pracovníků) naplňoval rodinná poradna ve Vyškově i v roce 2021 nadále své poslání - poskytovat odbornou pomoc a poradenství lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci, v psychické či sociální tísní – dle jejich individuálních potřeb a vlastní vůle, s plným respektem jejich práv. Poradna přispívala svou činností k utváření příznivých rodinných, partnerských a mezilidských vztahů, napomáhala rozpoznávat a odstraňovat příčiny poškození těchto vazeb a podporovala opětovné optimální zapojení člověka do rodinného a občanského života. Veškerá činnost byla a nadále bude realizována v souladu se standardy odborného sociálního poradenství a standardy

kvality sociálně právní ochrany dětí. Kromě hlavní odborné náplně – poskytování odborného sociálního poradenství, tj. manželského a rodinného poradenství – věnovala poradna i v roce 2021 část své odborné kapacity práci v rámci sociálně právní ochrany. Sem spadá realizace projektů **Psychologické služby v rámci sociálně-právní ochrany dětí** (veškerá psychologická činnost ve spolupráci s různými OSPOD a v rámci pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí), psychologická podpora rodin (aktivity zaměřené na prevenci vzniku veškeré psychopatologie a sociální patologie, v roce 2021 probíhalo pod názvem **Rodina, partnerství a výchova – besedy s psychologem nejen pro rodiče**) a práce v rámci uzavřených dohod o výkonu pěstounské péče s pěstounskými rodinami. Pro následující období zůstává hlavním úkolem nadále poskytování odborné pomoci rodinám, párům a jednotlivcům v nepříznivé sociální situaci, pomoc lidem, kteří dočasně nebo trvale nejsou schopni řešit svoji nepříznivou sociální situaci, poskytovat krizovou pomoc osobám, které se ocitnou v ohrožení života či zdraví a momentálně nemohou řešit situaci vlastními silami. Naplňování tohoto spektra psychologických odborných poradenských služeb je poskytováno v souladu se stanovenými standardy kvality sociálních služeb s cílem udržet nastolený standard poradenské služby. Nadále považujeme realizaci dalších projektů jako smysluplnou, pro obyvatele okresu Vyškov přístupnou odbornou sociální službu. Nakolik se výše popsany standard podaří udržet i do budoucna bude souviset, mimo jiné i s postojí a angažovaností zřizovatele služby a vedení Centra sociálních služeb Vyškov, o.p.s.

Zpracovala: Mgr. Virginia Kočárová - vedoucí poradny

Mgr. Zdeněk Leznar - ředitel Centra sociálních služeb Vyškov, o.p.s.